

TIBBIYOTDAGILAR UCHUN INGLIZ TILINI O'QITISHNING INNOVATSION USULLARI

Odilova Rano Najmiyevna

Jomboy tumanidagi 23-ixtisoslashtirilgan

Davlat umumiy o'rta ta'lim maktabi ingliz tili o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20839481>

Annotatsiya. Oliy ta'lim muassasalarida, hatto turli ta'lim sohalarida ham tahsil olayotgan talabalarga dars berish juda qiyin. Hatto ular ham ESP va EMP o'rtasidagi farqni bilishlari kerak. Tibbiyot talabalari uchun faol o'rganishni rivojlantirishning kaliti samarali, qiziqarli va mos darslarni to'g'ri rejalashtirishdir. Ushbu tezisda o'qituvchilar tomonidan qo'llanilishi mumkin bo'lgan strategiyalar va innovatsion usullarni o'rganadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi talabalarga ESP va EGP tarixi, hamkorligi va hamkorligini taqdim etishdir. Biroq, talabalar hatto zamonaviy dunyoda ham xorijiy tillarni o'rganish jarayonida ko'plab qiyinchiliklarga duch kelishdi.

Kalit so'zlar: innovatsion hamkorlik, hamkorlik, haqiqiy usullar, texnologiya, fikr-mulohazalar, materiallar, hamkorlikda o'rganish, tibbiyot talabalari.

KIRISH

Zamonaviy globallashtirish sharoitida ingliz tili xalqaro ilm-fan va tibbiyot sohasida yetakchi kommunikatsiya vositasi sifatida alohida ahamiyat kasb etmoqda. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan talabalar uchun xorijiy tilni, xususan ingliz tilini egallash nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtirish, balki xalqaro ilmiy hamkorlikda faol ishtirok etish, ilg'or klinik tajribalarni o'rganish hamda professional faoliyatni samarali olib borishning muhim omili hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, tibbiyot oliygohlarida xorijiy tilni o'qitish jarayonida talabalarining kasbiy kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda ta'lim tizimida innovatsion pedagogik yondashuvlar, xususan, xizmatga asoslangan ta'lim modeli (service-learning) alohida e'tibor qozonmoqda. Ushbu model nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish orqali talabalarning ijtimoiy mas'uliyatini oshirish, real hayotiy vaziyatlarda muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirish va kasbiy kompetensiyalarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Tibbiyot ta'limi kontekstida service-learning modeli talabalarni haqiqiy yoki simulyatsion klinik muhitda faol ishtirok etishga jalb etib, ularning xorijiy tilda bemorlar bilan muloqot qilish, tibbiy axborotni to'g'ri yetkazish va kasbiy terminologiyani samarali qo'llash qobiliyatini rivojlantiradi.

ASOSIY QISM

Tibbiy maqsadlarda ingliz tilini o'qitish tilni bilish va ixtisoslashgan tibbiy bilimlarning uyg'unligini talab qiladi. Mana ikkalasini ham o'z ichiga olgan innovatsion usul:

Kontentga asoslangan ta'lim (CBI). Tibbiy kontentni to'g'ridan-to'g'ri ingliz tili darslariga integratsiya qiling. Masalan, shunchaki lug'at ro'yxatlarini o'qitish o'rniga, o'quv materiallari sifatida haqiqiy tibbiy matnlar, amaliy tadqiqotlar yoki bemorlarning stsenariyalaridan foydalaniladi.

Turli tibbiy mutaxassisliklarga (masalan, kardiologiya, onkologiya, nevrologiya) yoki sog'liqni saqlash kontekstlariga (masalan, shifokor-bemor muloqoti, tibbiy muolajalar) yo'naltirilgan tematik bo'limlarni yaratilgan.

Tibbiy uchrashuvlarni simulyatsiya qilish. Talabalar shifokorlar, hamshiralari, bemorlar yoki oila a'zolari kabi turli rollarni o'ynaydigan rolli o'yinlarni tashkil qiling. Tibbiy uchrashuvlarni

simulyatsiya qilish uchun muloqot qobiliyatlari, tibbiy terminologiya va madaniy nuanslarga e'tibor qarab, realistik stsenariylar va ssenariylardan foydalaniladi.

Texnologiyalar bilan takomillashtirilgan ta'lim. Talabalarni kasalxonalar yoki klinikalar kabi tibbiy muhitga jalb qilish uchun virtual reallik (VR) yoki kengaytirilgan reallik (AR) simulyatsiyalaridan foydalaning, bu yerda ular ingliz tilini kontekstda mashq qilishlari mumkin.

Tibbiy ingliz tilini o'rganuvchilar uchun moslashtirilgan, viktorinalar, o'yinlar va multimedia kontentini o'z ichiga olgan interaktiv elektron o'quv modullari yoki mobil ilovalarni ishlab chiqiladi.

Loyihaga asoslangan ta'lim (PBL). Talabalarni tibbiy mavzular bo'yicha tadqiqot o'tkazish va taqdimot qilishni talab qiladigan, hamkorlik va tanqidiy fikrlashni rag'batlantiradigan loyihalarni tayinlanadi.

Masalan, talabalar bemorlarni o'qitish uchun materiallar yaratishlari, ilmiy ishlar yozishlari yoki sog'liqni saqlash masalalari bo'yicha taqdimotlar tayyorlashlari mumkin.

Multimodal yondashuv. Turli xil o'rganish uslublari va afzalliklariga mos keladigan turli xil o'rganish usullarini qo'llang. An'anaviy sinf darslarini amaliy mashg'ulotlar, multimedia resurslari va real hayot tajribalari bilan birlashtiring.

Tibbiy podkastlarni tinglash, hujjatli filmlarni tomosha qilish yoki sog'liqni saqlash mavzulariga oid onlayn forumlar va munozaralarda ishtirok etish imkoniyatlarini taklif etiladi.

Hamkorlikdagi o'quv jamoalari. Talabalar tengdoshlari bilan muloqot qilishlari, fikr almashishlari va bir-birlariga fikr-mulohaza bildirishlari mumkin bo'lgan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratadi.

Sinfdan tashqarida o'quv guruhlari, til almashinuv dasturlari yoki onlayn muhokama forumlari orqali til amaliyotini rag'batlantiradi.

Fikr-mulohaza va mulohaza. Kasbiy muloqotda aniqlik va ravshanlikning muhimligini ta'kidlab, tildan foydalanish, talaffuz va tibbiy terminologiya bo'yicha konstruktiv fikr-mulohaza bildiradi.

Talabalarni o'qishdagi yutuqlari haqida mulohaza yuritishga, maqsadlar qo'yishga va takomillashtirish kerak bo'lgan sohalarni aniqlashga undash, mustaqil o'qish va uzluksiz o'sishni rag'batlantiradi.

Til o'rganishni haqiqiy tibbiy kontekstlar va innovatsion o'qitish strategiyalari bilan birlashtirish orqali ushbu yondashuv talabalarni sog'liqni saqlash muassasalarida samarali muloqot qilish uchun zarur bo'lgan til ko'nikmalari va madaniy kompetensiyalar bilan ta'minlashga qaratilgan.

Kontentga asoslangan ta'lim (KTT) - bu til o'rganishni fan, tarix yoki bu holda tibbiyot kabi kontent sohaslarini o'rganish bilan birlashtirgan ta'lim yondashuvidir. Tibbiy maqsadlarda ingliz tilini o'qitish nuqtai nazaridan, KTT tibbiy kontentdan til o'qitish uchun asos sifatida foydalanishni o'z ichiga oladi. KTT tibbiy ingliz tilini o'qitish nuqtai nazaridan qanday ishlaydi.

Umuman olganda, Kontentga asoslangan o'qitish tibbiy ingliz tilini o'qitishga yaxlit yondashuvni taklif etadi, talabalarni sog'liqni saqlash muassasalarida samarali muloqot va professional muvaffaqiyatga tayyorlash uchun til o'rganishni tibbiy kontentni o'rganish bilan birlashtiradi.

Simulyatsiya qilingan tibbiy uchrashuvlar (SME) - bu ta'lim muassasasida real hayotdagi tibbiy stsenariylarni takrorlash uchun mo'ljallangan immersiv o'rganish tajribasi. Tibbiy maqsadlar uchun ingliz tilini o'qitish nuqtai nazaridan, SMElar talabalarga haqiqiy tibbiy

sharoitlarda til ko'nikmalarini mashq qilish uchun innovatsion usulni taqdim etadi. SMElarni qanday amalga oshirish mumkin.

XULOSA

Guruhlarning umumiy ingliz tilini bilish darajalaridagi farqlar, ularni pre-inter-va yuqori-inter-guruhlariga bo'lish orqali hal qilindi, bu esa quyidagilarni tushuntirdi.

- Tibbiy maqsadlar uchun ingliz tilini o'qitishning qiyin qismlarining aksariyati. Bu asosan ish yukimni ikki baravar oshirishim va talabalarni qayta tartiblash uchun vaqt sarflashim kerakligini anglatardi. Qabul imtihonida talabalarining e'lon qilingan darajalariga asoslanib, tayyorgarlik va yuqori o'rta guruhlarini tuzish yaxshiroq yo'l bo'lar edi.

- Talabalarining ehtiyojlarini o'rganish ushbu o'qitish yondashuvining asosi bo'lib xizmat qildi va kurslarni yaratish va o'tkazishga yo'naltirdi. Men sog'liqni saqlash mutaxassisleri va talabalarim bilan birgalikda o'quv materiallari uchun sohaga yo'naltirilgan kontentni va o'quvchilar uchun mos sinf mashg'ulotlarini tanlash ustida ishlanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Dilbar, I., & Kamola, S. (2022). INGLIZ TILINI O'QITISH USULLARI. Ta'lim bo'yicha tematik jurnal, 7(5).
2. Ilhomjonovna, SK, & Parvina, O. (2020). Ikkilik tautologizmlarning strukturaviy-morfologik xususiyatlari. Orange Technologies xalqaro jurnali, 2(12), 23-28.
3. Saidova, K. (2024). OLIY TA'LIM MUASSASALARINDA INGLIZ TILI DARSLARINDA O'YINLARDAN FOYDALANISH. Konferensiya materiallari: Tadqiqot ruhingizni rivojlantirish, 142-144.
4. Parvina, O. (2023). OSNOVNAYA ROL DOPOLNITELNYX ZANYATIY V OBUCHENIE INOSTRANNYX YAZYK. Tadqiqot markazi, 2(10), 69-74.
5. Olimzoda, P. (2022). Chet tili darslarida videodan audiovizual materiallar sifatida foydalanish. Fan va ta'lim, 3(11), 800-803.